

Asia: VN/23899/2023

Arviomuistio päästökauppadirektiivin toimeenpanosta - Uusi EU:n fossiilisten polttoaineiden jakelua koskeva päästökauppa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sahateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua arviomuistiosta päästökauppadirektiivin toimeenpanosta. Logistiikan kustannukset ovat raaka-aineen hankinnan jälkeen toiseksi suurin yksittäinen kustannuserä sahateollisuuden yrityksille. Arviomuistiossa esitetyllä EU:n fossiilisten polttoaineiden jakelua koskevalla päästökaupalla on negatiivinen vaikutus niin kilpailukykyyn kuin kannattavuuteen sahateollisuuden yritysten kannalta.

Sahateollisuus on iso osa vientiteollisuutta. Sahateollisuuden tuotantomäärä vuonna 2022 oli 11,2 miljoonaa kuutiota sahatavaraa, josta vientiin toimitettiin noin 75 % ja viennin arvo oli noin 3 miljardia euroa. Sahatavara oli vuonna 2022 viidenneksi suurin vientiartikkeli Suomessa.

Sahatavarasta käydään globaalisti kauppaa ja suuria viejämaita on niin Euroopassa kuin Euroopan ulkopuolella. Näin ollen toimintaympäristön osalta kustannuskilpailukyky on yksi tärkeimmistä tekijöistä sahateollisuuden yrityksille.

Uuden päästökaupan negatiivista kilpailukykyvaikutusta eli kohonneita kustannuksia ei pystytäkään viemään globaalisti vaihdettavan lopputuotteen eli sahatavaran vientihintoihin.

Sahateollisuuden tuotannon hiilijalanjälki on hyvin pieni ja sahateollisuuden hiilikädenjälki on suuri, koska sahatavaraan ja puutuotteisiin hiili sitoutuu pitkiksi ajoiksi. Arvoketjussa tukit raaka-aineena muodostavat 50 % päästöistä, raaka-aineen kuljetus 16 % ja varsinainen porttien sisäpuolinen toiminta ainoastaan 34 % päästöistä. Porttien sisäpuolella suurin yksittäinen päästölähde on työkoneet, 11 % kokonaispäästöistä.

Arviomuistiossa todetaan seuraavaa: ”Polttoaineen loppukäyttäjillä on korkeamman hinnan myötä kannusteet vähentää polttoaineen käyttöä tai siirtyä pois fossiilisen polttoaineen käytöstä muihin energianlähteisiin.”. Käytännössä tämä ei pidä sahatteollisuudessa paikkansa, koska niin metsässä, raaka-aineen ja lopputuotteen kuljetuksessa sekä sahan porttien sisäpuolella tapahtuva toiminta on markkinaehtoisesti järjesteltävissä ainoastaan fossiilisiin käyttövoimaan perustuviin ajoneuvoihin pohjautuen. Sahateollisuuden yrityksillä on hyvin rajallisesti mahdollisuuksia vaikuttaa siihen, että työkoneiden ja kuljetuksen päästöt vähenisivät, niin ettei se heikentäisi yrityksen kannattavuutta ja kilpailukykyä, ilman julkista tukea.

Hallitusohjelmassa linjattiin siitä, miten ”Suomi vastaa päästöjen vähennystavoitteisiin ja etenee hiilineutraaliustavoitteeseen ja hiilenegatiivisuuteen ilman, että arjen kustannukset nousevat tai kilpailukyky heikkenee”.

Hallitusohjelman mukaisesti valtioneuvoston pitäisi sitoutua tekemään tässä yhteydessä jo ennakkopäätös siitä, miten kilpailukyky ei heikennetä ja kustannusnousu tullaan kattamaan teollisuudelle.

Sahateollisuuden yrityksiin logistiikan kustannusten vaikutusketju muodostuu seuraavanlaisesti ja jokaisen vaiheen osalta on myös esitetty kilpailukykyä parantava ehdotus.

A.) Puun korjuuseen vaikuttaa polttoöljyn jakeluvaiheen osuus ja päästökauppa. Päästökaupan vaikutus tulee pysyä neutraalina esimerkiksi mahdollisen palautusjärjestelmän avulla.

B.) Raaka-aineen kuljetus metsästä sahalle. Valtioneuvoston tulee tehdä päätös ammattidieselin käyttöönnotosta, jonka avulla voidaan paikata jakeluvaiheen ja päästökaupan tuomaa kannattavuuden ja kilpailukykyä heikennystä. Vallitseva kuljetustapa on raskas rekkaliikenne, jossa käyttövoimamuutosta ei ole näköpiirissä lyhyellä, eikä keskipitkälläkään aikavälillä.

C.) Työkoneet eli erilaiset pyöräkuormaajat ja trukit sahalla, joiden polttoaineena on käytännössä poikkeuksetta polttoöljy. Markkinaehtoisesti ei ole perusteltua investoida sähkökäyttöisiin työkoneisiin eli valtioneuvoston tulisi sitoutua sähkökäyttöisten työkoneiden hankintatuen luomiseen. Sähkökäyttöisten työkoneiden kustannustaso on merkittävästi korkeampi verrattuna nyt käytössä oleviin koneisiin ja siten edes matalampi käyttökustannustaso sähkökäyttöisissä työkoneissa ei tee niistä liiketaloudellisesti perusteltavia investointeja.

D.) Lopputuotteen kuljetus sahalla satamaan. Valtioneuvoston tulee tehdä päätös ammattidieselin käyttöönnotosta, jonka avulla voidaan paikata jakeluvaiheen ja päästökaupan tuomaa kannattavuuden ja kilpailukykyä heikennystä. Sahateollisuuden yrityksillä ei ole käytössä pistoraiteita, joten vallitseva kuljetustapa on raskas rekkaliikenne, jossa käyttövoimamuutosta ei ole näköpiirissä lyhyellä, eikä keskipitkälläkään aikavälillä.

Vaikutustenarviointia tulisi täydentää kilpailijamaa-analyyseillä. Suomen tulisi seurata tarkoin, mitä keskeiset muut pitkälle teollistuneet verrokkimaat Euroopan Unionissa tekevät. Minimitavoitteena Suomessa tulisi olla neutraali kustannuskilpailukykyvaikutus. Tarkoituksenmukaista olisi kuitenkin suunnitella toimenpiteet niin, että suomalaisen teollisuuden kustannuskilpailukykyä voitaisiin parantaa tässä yhteydessä suhteessa verrokkimaihin. Näitä toimenpiteitä ei kuitenkaan voida tehdä, ilman huolellista arviota muiden maiden päätöksistä.

Aalto Tino
Sahateollisuus ry